

Komisijos pareiškimas Europos Parlamentui ir Tarybai pristačius Komisijos direktyvą (ES) 2020/739 dėl darbuotojų, kurie darbo vietoje patiria arba gali patirti SARS-CoV-2 poveikį, sveikatos apsaugos ir saugos

(2020/C 212/03)

1. Komisija yra įsipareigojusi užtikrinti aukščiausią įmanomą Sąjungos darbuotojų sveikatos apsaugos ir saugos lygį. Nuo pandemijos pradžios ES ir jos valstybės narės ėmėsi beprecedenčių priemonių, kad išsaugotų gyvybes ir pragyvenimo šaltinius. ES remia nacionalines pastangas įveikti sveikatos krizę ir sušvelninti ekonominio nuosmukio poveikį. Kiekvieną laisvą biudžeto eurą ji skyrė kovai su virusu ir visapusiškai išnaudojo biudžeto ir valstybės pagalbos taisyklių lankstumą. ES taip pat ėmėsi kelių iniciatyvų, kad užtikrintų asmeninių apsaugos priemonių prieinamumą ir taip padėtų apsaugoti piliečius ir darbuotojus.
2. Komisija pabrėžia, kad pagal REACT-EU pasiūlymą 2020–2022 m. struktūriniais fondams bus skirta 58,3 mlrd. EUR papildomų išteklių. Šios lėšos, kuriomis, be kita ko, bus remiami darbuotojai, įskaitant jų apsaugą nuo SARS-CoV-2, MVĮ, sveikatos priežiūros sistemos ir perėjimas prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos, bus paskirstytos pačiuose įvairiausiuose sektoriuose.
3. Komisijos nuomone, Komisijos direktyva (ES) 2020/739 ⁽¹⁾ į Biologinių veiksmų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/54/EB ⁽²⁾ III priedą įtraukus COVID-19 sukeltą virusą SARS-CoV-2 esama darbuotojų apsauga, visų pirma tiesiogiai su žmonėmis dirbančių darbuotojų apsauga, buvo labai pagerinta.
4. Komisija primena, kad, kalbant apie darbuotojų sveikatą ir saugą darbe, Pagrindų Tarybos direktyvoje 89/391/EEB ⁽³⁾ nustatyta nediskutuotina darbdavių prievolė atlikti išsamų ir modernų **rizikos vertinimą** (pagal minėtos direktyvos 6 ir 9 straipsnius). Tai reiškia, kad visa darbo vietoje kylanti rizika, įskaitant SARS-CoV-2 poveikio riziką, turi būti svarstoma ir vertinama integruotai, be kita ko, atsižvelgiant į psichosocialinės, biologinės, cheminės ir kitos rizikos sąveiką.
5. Komisija pabrėžia, kad dėl to turi būti įdiegtos atitinkamos **prevencijos ir apsaugos priemonės**, įskaitant konkrečiu galimu SARS-CoV-2 poveikio atveju, ir kad darbdavys turi pateikti visą būtiną **informaciją** apie bet kokią riziką saugai ir sveikatai, taip pat apie visas apsaugos ir prevencijos priemones ir susijusią veiklą tiek visoje įmonėje ir (arba) įstaigoje, tiek skirtingose darbo vietose ir (arba) pareigose.
6. Komisija taip pat primena, kad labai svarbus yra adekvatus darbuotojų, kurie gali patirti SARS-CoV-2 poveikį, **mokymas** ir kiekvieno darbuotojo teisė dalyvauti tokio mokymo programose, visų pirma gauti informaciją ir nurodymus, susijusius su jo darbo vieta ar pareigomis.
7. Be to, Komisija atkreipia dėmesį į konkrečius ir griežtus sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus Biologinių veiksmų Direktyvos 2000/54/EB:
  - 6 straipsnyje, kuriame numatytos **išsamios rizikos mažinimo priemonės**, įskaitant kolektyvines ir individualias apsaugos priemones, higienos priemones, darbo procesus, kuriais siekiama išvengti poveikio arba jį sumažinti, ir atitinkamų išpėjamųjų ženklų naudojimą;
  - 8 straipsnyje dėl **higienos ir asmeninės apsaugos**, kuriame, be kita ko, nustatyta darbuotojų teisė būti aprūpintiems tinkamais apsauginiais arba kitais specialiais drabužiais;
  - 9 straipsnyje dėl **informacijos ir darbuotojų mokymo**, kuriuo įtvirtinama darbuotojų teisė gauti aiškia informaciją apie, pavyzdžiui, galimą pavojų sveikatai, atsargumo priemones, kurių reikia imtis siekiant išvengti poveikio, higieną, asmeninių apsaugos priemonių dėvėjimą ir naudojimą;

⁽¹⁾ OL L 175, 2020 6 4, p. 11.

⁽²⁾ OL L 262, 2000 10 17, p. 21.

⁽³⁾ OL L 183, 1989 6 29, p. 1.

- 10 straipsnyje, kuriuo reikalaujama, kad darbdaviai **pateiktų raštiškas instrukcijas ir pakabintų skelbimus**, įskaitant tvarką, kurios reikia laikytis įvykus su biologiniu veiksniu susijusiai rimtai avarijai ar incidentui, nepriklausomai nuo jo grupės klasifikacijos.
8. Komisija pabrėžia, kad visos pirmiau minėtos nuostatos **taikomos visiems darbuotojams ir visoms darbo vietoms**. Vienintelė išimtis – 10 straipsnio 1 dalies b punktas. Šioje nuostatoje daroma nuoroda į instrukcijas darbuotojams, dirbantiems su 4 grupės biologiniu veiksniu, kurios laikomos būtiniausiu reikalavimu, todėl neatmetama galimybė, kad jos būtų taikomos ir kitiems darbuotojams, ir kurios taikomos darbuotojams, kurie faktiškai dirba su virusu, o ne tiems, kurie jo poveikį patiria netyčia. Komisija primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad visiems darbuotojams, patyrusiems SARS-CoV-2 poveikį, būtų pateiktos raštiškos instrukcijos, kaip rekomenduojama ir ES darbuotojų apsaugos gairėse ⁽⁴⁾.
9. Komisija patvirtina savo pasiryžimą užtikrinti griežtą įgyvendinimą valstybėse narėse, įskaitant prievolę darbo vietoje teikti raštiškas instrukcijas ir, prireikus, kabinti skelbimus, kuriuose būtų nurodyta bent tvarka, kurios turi būti laikomasi, kai darbuotojai patiria šio biologinio veiksnio poveikį. Ji paprašys Vyresniųjų darbo inspektorių komiteto prisidėti prie vykdymo užtikrinimo veiksmų. Glaudžiai bendradarbiaudama su trišaliu Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamuoju komitetu, Komisija skatins visais atvejais darbo vietos lygmeniu taikyti procedūras ir laikyti tai gerąja praktika, ir taip pat paves EU-OSHA įtraukti šią gerąją patirtį į susijusią **internetinę rizikos vertinimo priemonę ir gaires**.
10. Komisija pabrėžia, kad SARS-CoV-2 virusas (kaip SARS-CoV-1 ir MERS) yra priskirtas 3 rizikos grupei, o tai reiškia, kad iš esmės bus taikomos konkrečios ir griežtos teisės ir pareigos, nustatytos 7, 11, 13 straipsniuose, 14 straipsnio 4 dalyje, 15 ir 16 straipsniuose. Tai, be kita ko, teisės ir prievolės, susijusios su **avariniu planu, paveiktų darbuotojų sąrašu** (nurodant atlikto darbo pobūdį, taip pat įrašus apie poveikį, avarijas ir incidentus), **išankstiniais pranešimais** kompetentingai institucijai apie veiksnio panaudojimą pirmą kartą, **medicinos kortelių** saugojimu nustatytą metų skaičių arba izoliavimo priemonėmis, nurodytomis V ir VI prieduose.
11. Komisija taip pat pabrėžia, kad **darbuotojų**, dirbančių su 3 ir 4 grupės veiksniais, **apsauga nesiskiria**, jei jie dirba ne laboratorijose arba pramoninėse patalpose, kur tvarkomi ir manipuluojami viruso mėginiai, pavyzdžiui, siekiant sukurti arba pagaminti vakciną, arba izoliatoriuose, kur yra pacientų, kurie yra arba gali būti užsikrėtę virusu.
12. Šioms patalpoms taikomos minėtiems procesams nustatytos V ir VI priedų nuostatos. **4 grupės veiksmių atveju šios nuostatos taikomos be jokio lankstumo**. Dauguma jų taip pat taikomos 3 grupei, o pačios griežčiausios nuostatos – rekomenduojamos, taigi, iš esmės taikomos, nebent rizikos vertinimo rezultatai tam prieštarautų.
13. Komisija pažymi, kad pagal Biologinių veiksmių direktyvos III priedo 6 punktą klasifikuotų biologinių veiksmių sąrašas atspindi jo rengimo metu turėtą žinių lygį ir kad tas sąrašas bus **atnaujinamas** iškart, kai nebeatitiks naujausių žinių lygio. Komisija, pripažindama, kad mokslas nuolat tobulėja, išipareigoja reguliariai peržiūrėti klasifikaciją atsižvelgiant į mokslo pasiekimus. Tai taip pat atitinka Biologinių veiksmių direktyvos 19 straipsnį ir Pagrindų Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnį. Komisija išipareigoja **reguliariai informuoti Europos Parlamentą ir Tarybą** apie tokių peržiūrų rezultatus.
14. Komisija pabrėžia, kad naujosios priemonės jau nustatytos ir kad valstybės narės turi jas perkelti į nacionalinę teisę ne vėliau kaip per penkis mėnesius. Komisija padės valstybėms narėms **kuo skubiau perkelti šias priemones į nacionalinę teisę**. Atsižvelgdama į tai, Komisija pažymi, kad kelios valstybės narės jau taiko Direktyvoje (ES) 2020/739 nustatytą 3 grupės klasifikaciją.

⁽⁴⁾ COVID-19. Grįžimas į darbo vietą. Darbo vietų pritaikymas ir darbuotojų apsauga.

15. **Naujojoje darbuotojų sveikatos ir saugos strateginėje programoje** Komisija nagrinės poreikį imtis tolesnių veiksmų, kad pagerintų esamos ES sveikatos ir saugos reglamentavimo sistemos veikimą, *inter alia*, pandemijos atvejais. Šiuo tikslu Komisija užtikrins aktyvų Europos Parlamento, Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamąjį komitetą ir Vyresniųjų darbo inspektorių komitetą dalyvavimą.
  16. Komisija, atsižvelgdama į šios beprecedentės krizės patirtį, nedelsdama įvertins poreikį iš dalies pakeisti Biologinių veiksnių direktyvą, kad būtų galima geriau pasirengti ir suplanuoti atsakomuosius veiksmus visose darbo vietose, ir iki 2020 m. pabaigos apie tai informuos Europos Parlamentą.
-